

Bebyggelse o befolkning...

Trots att Backa, Byn, Dalen o Galtebol uppenbart låg lite vid sidan av "allfarvägen" medan de centralt bördiga distrikten fanns i västra Gillberga, så är det märkbart hur nyodling och bebyggelseutveckling accelererade påtagligt de följande århundradena.

Av särskild betydelse för denna utveckling torde ha varit närheten till Borgvik. Under 1700-talet expanderade där bruksverksamheten och patronerna blev extra angelägna om att få böndernas leveranser av kol, att vägarna blev framkomliga för transport och sändebud och att arrendegårdar blev flera i området för matproduktion och som ekonomiska investerings-objekt. I Byn inrättades ett enkelt gästgiveri och skjutshåll som satte gården på kartan!

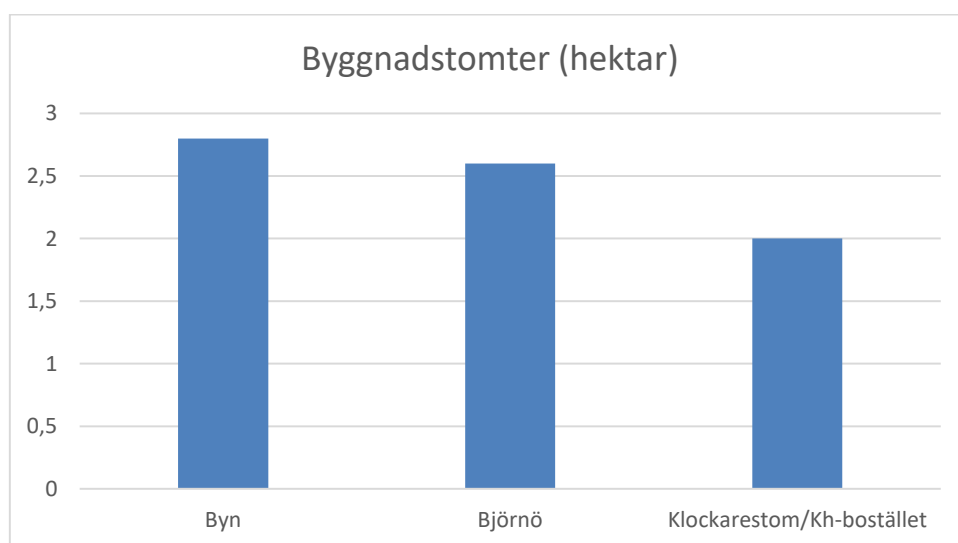
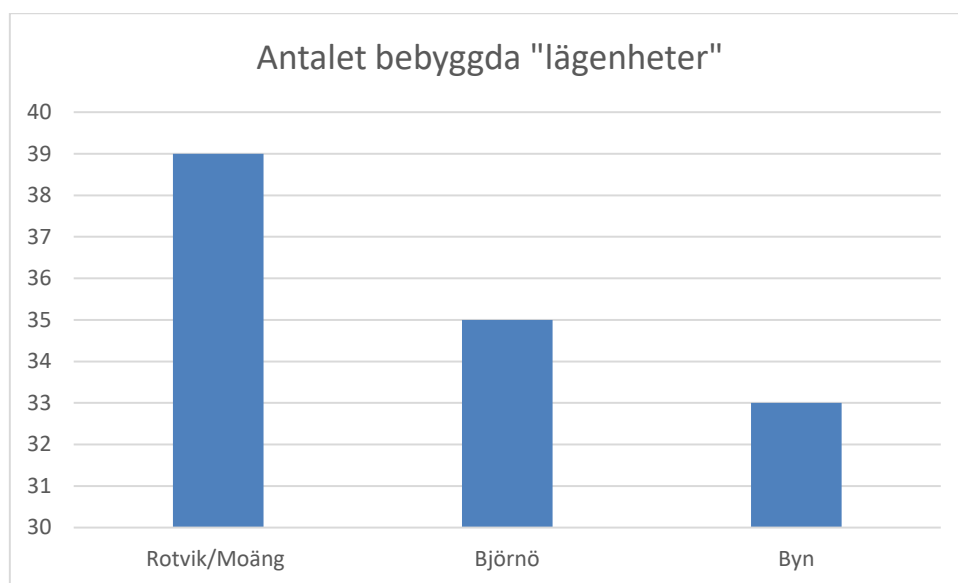
Detalj från Hermelins Värmlandskarta från 1800-talets första hälft.
Den runda ringen med skaft och "månskära" är symbolen för gästgivargården... Påfallande är vägens talrika krökningar...

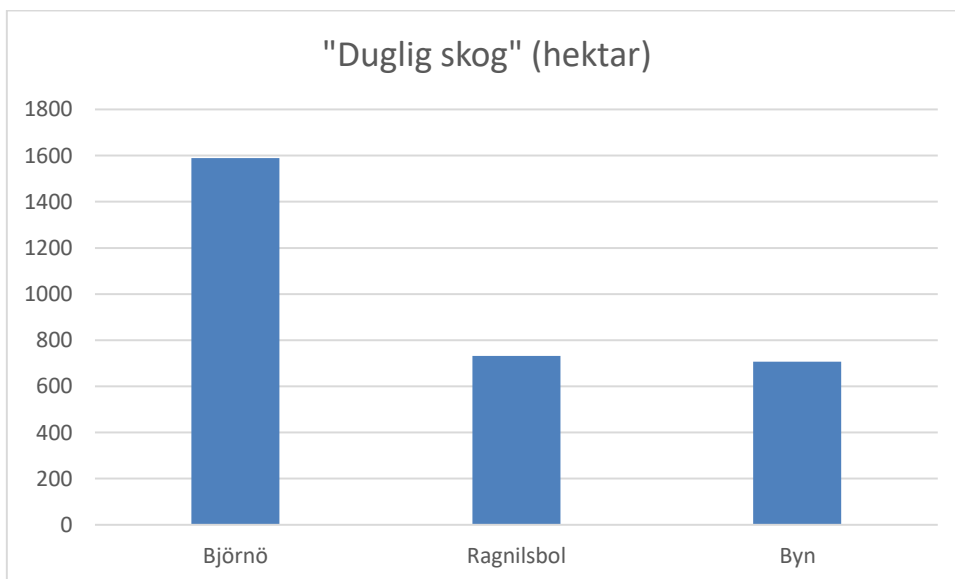
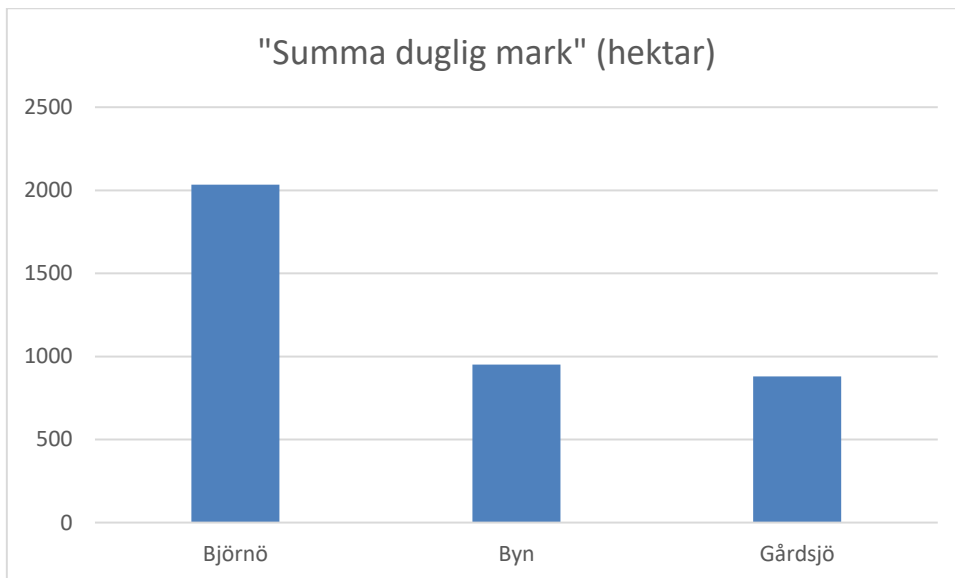
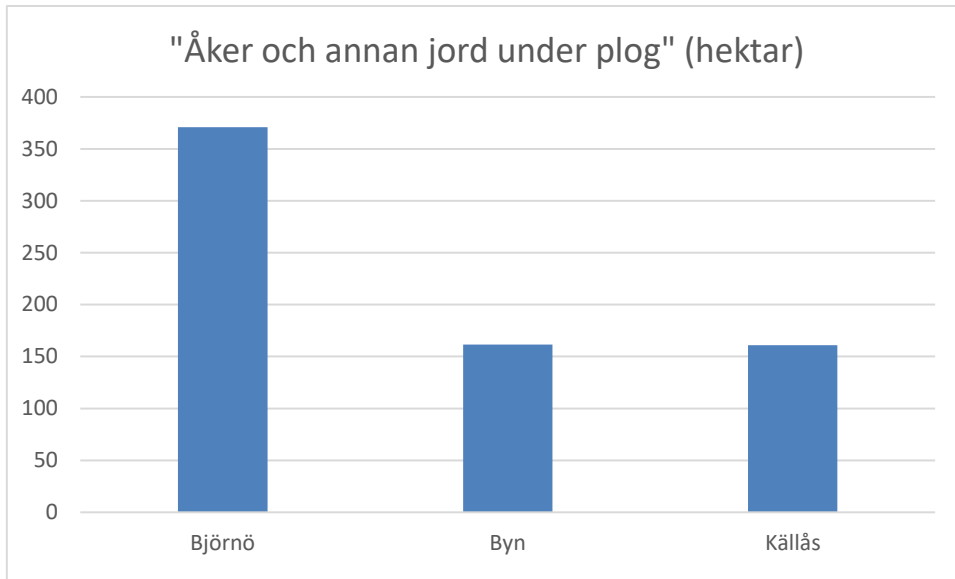
Denna utveckling fortsatte under 1800-talet och i t ex Byn och Galtebol ägde Borgviks patroner betydande arealer som arrendegårdar.

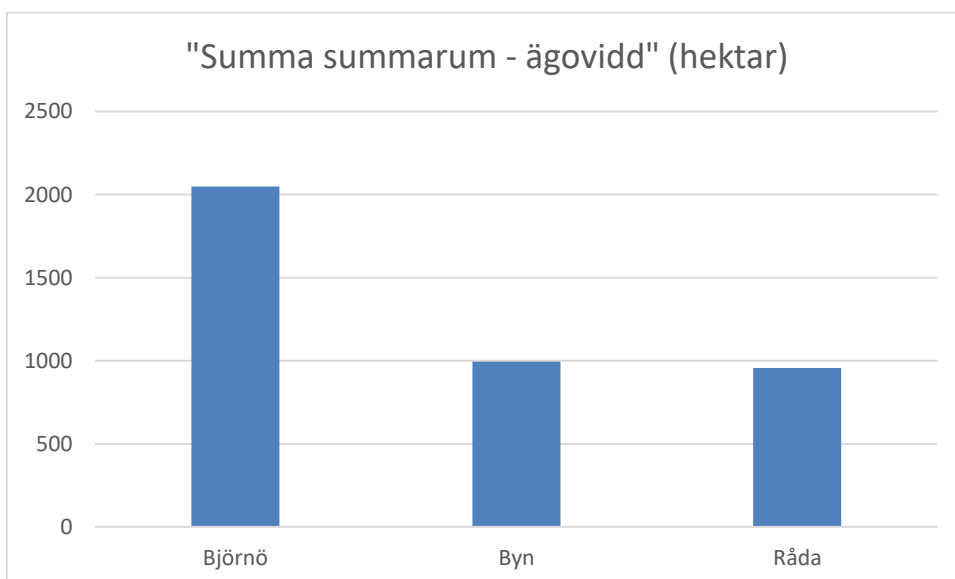
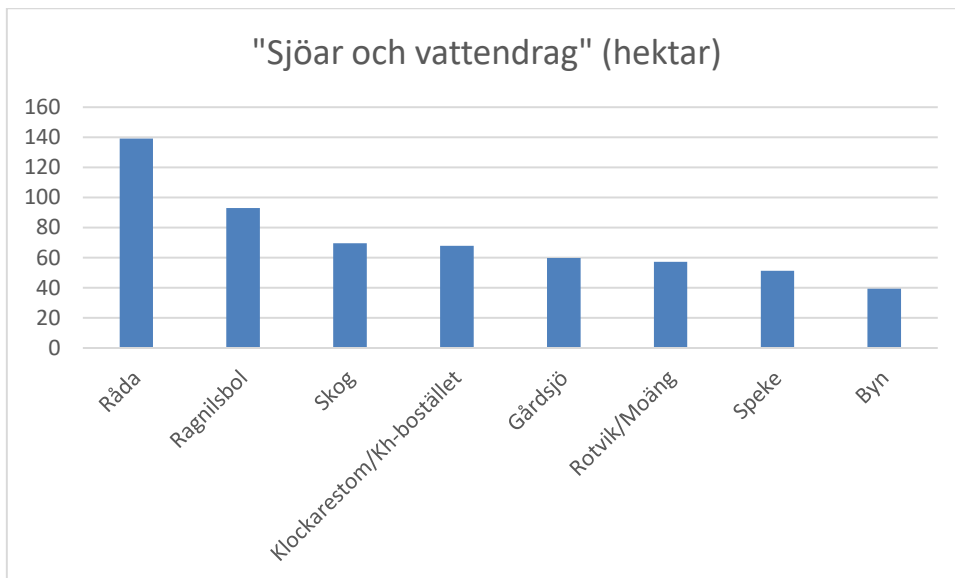
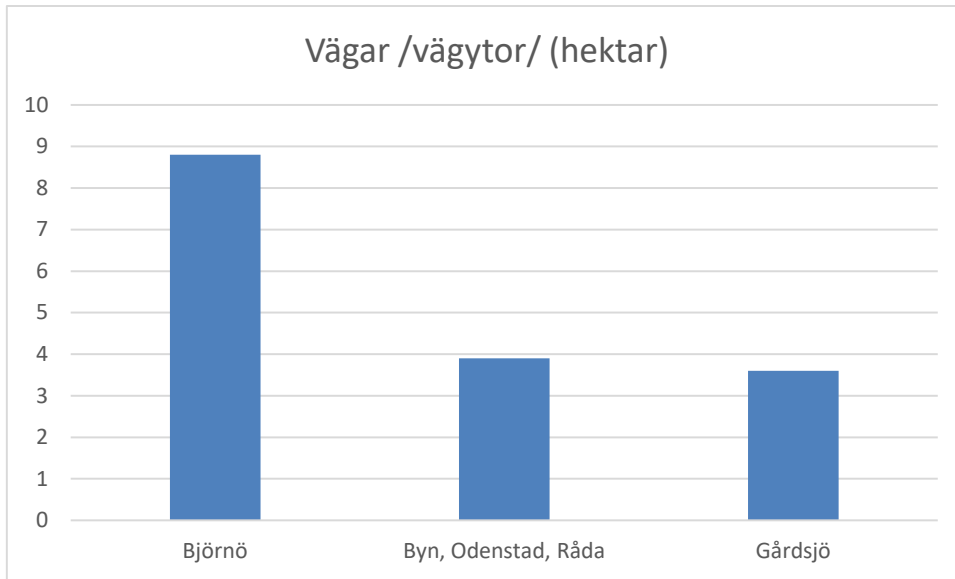
...

Särskilt intressanta är de uppgifter som framgår av "Beskrifning till kartan öfver Gillbergs härad, år 1889", d v s dokumentationen i samband med häradskartan, då Byn (med Backa) framstår som en av de mest utbyggda och värdefulla hemmanen vad gäller antalet odlingsenheter och boende...

Staplarna här nedan visar hemman i Gillberga 1889 som enl bifogad handling till häradskartan har redovisats med de högsta värdena inom respektive område.

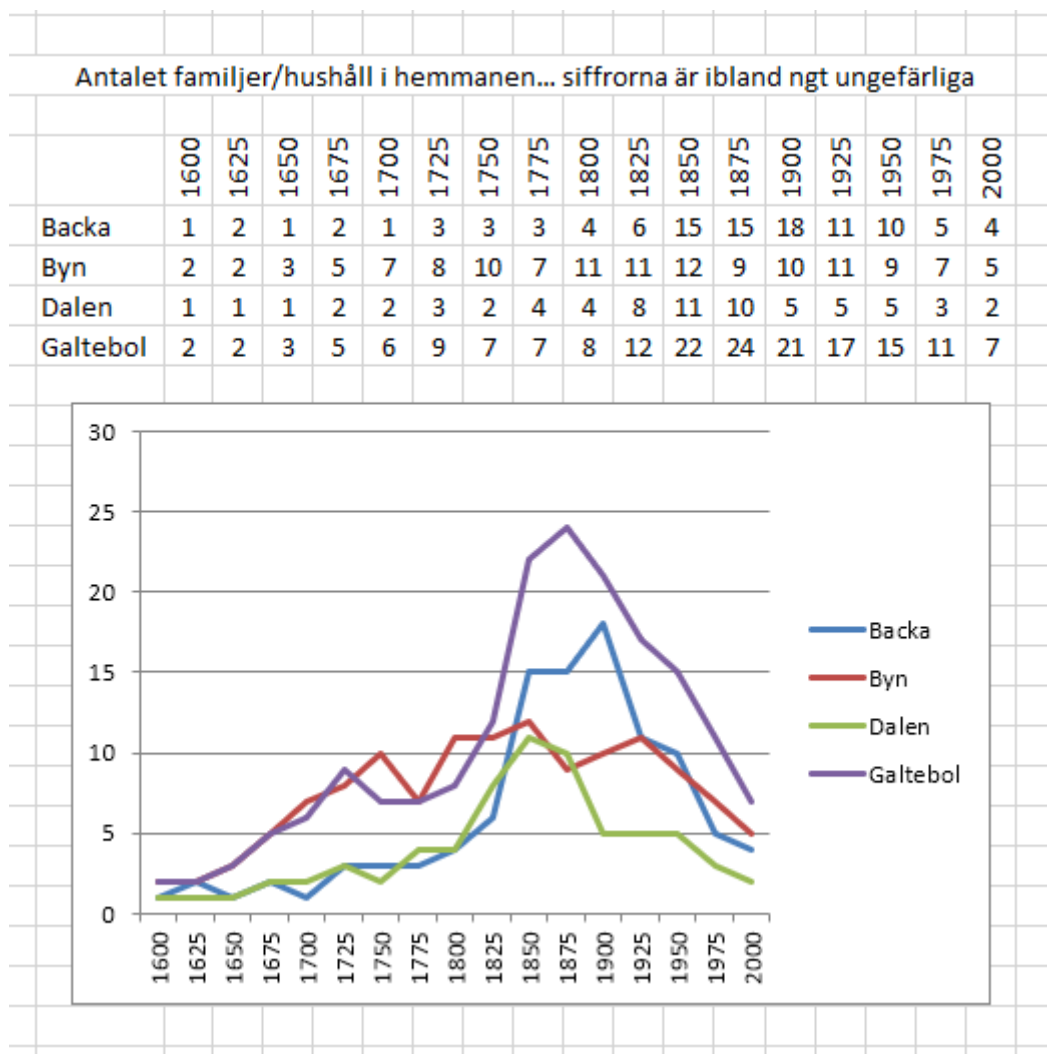

Familjestatistik...

En enkel sammanställning av antalet skattskyldiga husbönder i de aktuella hemmanen från ca 1600 – 2000 visar följande:

Siffrorna visar att antalet familjer 2000 var ungefär i samma nivå som i början av omkr 1700.

I övrigt är det tydligt att kurvorna pekar åt samma håll som övriga Sverige, med höjdpunkt under 1850-talet, en tid med torp o trångboddhet, begynnande arbetsvandring, urbanisering och emigration. Att det också nu var tiden för de stora jordskiften och byasprängning är begripligt. Anmärkningsvärt är dock att Byn o Dalen visar tämligen odramatisk utveckling, medan Backa o framför allt Galtebol står för en betydlig boendetillväxt under denna tid.

(Källa: Skattelängder, mantalslängder, HFL e t c)